Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1600 26 Ağustos 1936

ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 26 ՕԳՈՍՏՈՍ 1936

AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî
yevmi gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak
No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 դր.	1400 դր.
Արտասահման	110 ֆր.	200 ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15 տլր.

AREVELK

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852

ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ

Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Ղալաթիա, Թիւնէլի քով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Literaire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳԻՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԵՒՍՈՎԵԷԹ ԶԳՏՈՒՄԸ ՍԱՍՏԿԱՑԱՒ

ԳԵՐՄԱՆՆԵՐԸ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ՎՏԱՆԳԻՆ ԴԷՄ

Կը պատրաստուին եղեր

ՊԵՐԼԻՆ, 25.— Այս առտուան թերթերը յատկանշական գրութիւններ կը հրատարակեն զին. ծառայութիւնը երկու տարուան բարձրացնող հրամանագրին մասին։ Բոլոր թերթերը առանց բացառութեան շեշտելէ վերջ որ աշխարհի ամէն կողմը կը մնայ Սովեէթ վտանգը և Սովեէթ Ռուսիոյ մէջ ուժ կը տրուի զին. գործունէութեանց, կ'աւելցնեն որ Սովեէթները պատերազմի կը պատրաստուին։

Այս մասին հետեւեալ տեղեկութիւնները կու տան

«Մինչ 1929ին Սովեէթներու պիւտճէն 850 միլիոն ռուպլի էր, 1935ին 6500 միլիոն, իսկ 1936ին՝ 14815 միլիոնի բարձրացուած է։ Անկէ զատ. Սովեէթներու նոր հնգամեայ ծրագրին զին. բաժնին համաձայն 8000 զին. օդանաւ և 20 հազար մոթէօր եւս պիտի շինուին։ Այս ծրագիրը գործադրուելէ ի վեր, Սովեէթները 4700 օդանաւ, 8000 զին. ինքնաշարժ, 7000 թնդանօթ և 3200 հրետանի շինած են։ Վերջերս 19 տարեկան երիտասարդները զէնքի տակ առնող հրամանագրով, երկու միլիոն աւելցած է Սովեէթ բանակը, որ ներկայիս 12 միլիոննոց պատկառելի ուժ մը կազմէ։

Նացի կուսակցութիւնը, որ օր ըստ օրէ ալ աւելի սաստկացող Պոլշեւիք վտանգին դէմ պաշտօն ունի ապահովելու գերման ազգին անդորրութիւնը ամէն [illegible] դիմադրելու համար միջոցներ ձեռք պիտի առնէ.

ԳԵՐՄԱՆ ԲԱՆԱԿԸ ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆԻ ԿԸ ՅԱՆԳԻ

ՊԵՐԼԻՆ, 25.—Վարչապետ Հիթլերի և պատերազմ. նախարար Ֆելտմարշալ Ֆոն Պլոմպէրկի ստորագրութեամբ հրատարակուած զեկոյցի մը մէջ կը հաղորդուի որ այսօրուընէ սկսեալ Գերմանիոյ մէջ զին. ծառայութիւնը մէկ տարուընէ երկու տարւոյ բարձրացուած է։ Իրաւասու շրջանակները կ'ըսեն որ այս որոշումով Գերմանիոյ արդի բանակին թիւը 600 հազարէ մէկ միլիոնի պիտի բարձրանայ։

ՍՈՎԵԷԹ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ԸՆԴԾՈՎԵԱՆԵՐ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԾՈՎՈՒՆ ՄԷՋ

ՊԵՐԼԻՆ, 25.—Գերման տեղեկատուութեան գիւանին համաձայն, Սովեէթ 49 ընդծովեաներ, Քրոնշթատէ հիւսիսային ծով մեկնած են։ Այս լուրը Գերմանիոյ մէջ մեծ շահագրգռութիւն առաջ բերած է։

ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՄՈՒԼԸ ՄՏԱՀՈԳ

ՓԱՐԻԶ, 25 Գերմանիոյ փրանս. չէզոքութեան ծրագրին յարումին [illegible] բերած գոհունակութիւնը եկած է չարափոխել Գերմանիոյ մէջ զին. երկու տարի ծառայութեան հաստատումը։

Դիտել կը տրուի որ իրականին մէջ զին. ծառայութիւնը ոչ թէ երկու այլ երեք տարի պիտի ըլլայ։

Քանի որ գերման երիտասարդները բանակին մէջ ընդունուելէ առաջ տարի մը կը նախապատրաստուին բանակին մէջ։

Այս կերպով խաղաղութեան ատեն երկու միլիոն պիտի ըլլայ բանակին թիւը։ Հաւանաբար Սպանիոյ ներքին պատերազմն է որ Հիթլերի պատրուակ մը կազմած է այս որոշումը տալու համար։

«Փոփիւլէր» կը գրէ.—Սպանիոյ խնդրին չէզոք մնալու յայտարարութիւնը շատ կը կորսնցնէ իր արժէքէն։ Գերման նաւատորմը այսօր ոստիկանի դեր կը կատարէ Միջերկրականի մէջ։ Վաղը գերման բանակը պիտի ընդարձակի այն աստիճան որ պիտի կրնայ տիեզերքին ոստիկանի դերը կատարել։ Այս կերպով խիստ կարեւոր անկիւնադարձի մը մէջ կը մտնէ զինաթափման արշաւը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՉՈՒԶԵՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 25.—Բոլոր թերթերը կ'ողջունեն զին. ծառայութեան յաւելման որոշումը, որ կը ծանուցանեն մեծ վերապահութիւններով իբր խաղաղութեան ազդակ։

«Ֆէօլքիշէր Պէօպախթէր» կը գրէ.—Գերմանիա պատերազմ չուզեր։ Ան կ'ուզէ պաշտպանուիլ պատերազմին դէմ։ Այս պատճառով նախազգուշական միջոցներ ձեռք կ'առնէ։

«Տէօյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ» կը գրէ.—Ազգային-ընկերվարական Գերմանիան ամրութիւններ կանգնեց համայնավարութեան դէմ։ Անոր ինքզինքը պաշտպանելու ի վիճակի գտնալով պիտի անհետացնէ [illegible], որ համայնավար վտանգը կը պատճառէ ամբողջ աշխարհի։

«Պերլինէր Լօքալանցայկէր» կը գրէ —Գերման որոշումը կը զօրացնէ Գերմանիոյ պաշտպանութիւնը, մեր դրացիներէն մէկուն հսկայական սպառազինումներուն յարձակուն սպառնալիքներուն դէմ։

ՖՐԱՆՍԱ ՉՊԻՏԻ ԲՈՂՈՔԷ

ՓԱՐԻԶ, 25.—Վարչապետը, արտաքին նախարարը և թերեւս ցամաքային և ծովային ընդհ. սպայակոյտի նախագահները պիտի գումարուին կարելի եղածին չափ շուտ ուսումնասիրելու համար մասնագիտական այն միջոցները որ ձեռք պիտի առնուին դիմագրաւելու համար Գերմանիոյ [illegible] ստեղծուած կացութիւնը։

Կ'ենթադրուի որ Ֆրանս. կառավարութիւնը ոչ մէկ բողոք պիտի [illegible] և ոևէ դիւանագիտական ձեռնարկ չպիտի կատարէ Պերլինի մօտ, այլ պիտի գոհանայ պաշտպանութեան ուրիշ միջոցներ գտնելով։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՕՏԱՐ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒՆ

Հաւաքական մէկ ձեռնարկը

Գերիներու փոխանակութեան մասին

ՀԷՆՏԷՅ, 5.— Վերջին ռմբակոծումները անհաշուան վնասներ պատճառած են Իրունի։ Կայարանին մէջ ռումբ մը ինկաւ նորոգութեան աշխատանոցի մը մօտ. բայց բանուորները շարունակեցին աշխատանքը։ Քաղաքին մէջ [illegible] ոչ մէկ [illegible]։ Քամիոններ կ'անցնին և և փողոցը կը խաղան տղաքը։ Ոգեւորութիւնը աւելի մեծ է զօրանոցի վերածուած նախկին վանքին շրջակայքը։ Պատերազմական նախարարութեան առջեւ յանձնառութեան մը խնդրանքով սպասողներ կան։ Իրունի վրայ ըմբոստ յարձակումը ոչ մէկ յաջողութիւն ունեցած է։

ԸՄԲՈՍՏՆԵՐՈՒ ՄԷԿ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՏՐԻՏ, 25.— Պատերազմ. նախարարութիւնը կը ծանուցանէ.— Կառավարական ուժերը Սարակոսէ մեկնած և յաջողելով ճեղքել յիշեալ քաղաքին շուրջ պաշտպանման գիծը, պարտութեան մատնած են ըմբոստները։ Կառավարական ուժերը չորս թնդանօթ, ռազմամթերք և բազմաթիւ գերիներ ձեռք անցուցած են,

ՄԱՏՐԻՏԻ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄԸ

ՀԷՆՏԷՅ, 25.— Մատրիտի կառավարութիւնը հերքած է Ժէթաֆէ օդանաւ. կայանին ռմբակոծումը ըմբոստ օդանաւ. տորմիղին կողմէ։ Բայց այս հերքումէն քիչ յետոյ, «Թրանզիթ Փոփիւլէր» կը հաղորդէ որ Ժէթաֆէի վրայ յարձակած ըմբոստ օդանաւերը փախուստի մատնուած են կառավարական հակաօդային մարտկոցներու կողմէ։

ՄԱՏՐԻՏ, 25.— Օվիէտոյի ռմբակոծումը սկսած է վերջնագիրը տրուելէ 12 ժամ յետոյ։ 58 ռումբեր արձակուած են քաղաքին վրայ։

Ըմբոստ հրամանատարը անթէլով օգնութիւն ուզած է զօր. Մօլայէ, յայտնելով որ այլապէս անձնատուր պիտի դառնայ։

ԿՐՕՆԱԿԱՆՆԵՐ ԻՏԱԼԻԱ ԱՊԱՍՏԱՆԱԾ

ՌԱԲԱԹ, 25.— Սէվիլի անթէլը կը ծանուցանէ որ նախապէս մեռած ըլլալնին տեղեկացուած կարտինալ Փաօլինօ՝ Թօլետօ և Թարակօնի արքեպիսկոպոսն ու Պարսէլոնի եպս. հիւպատոսին հովանաւորութեամբ Իտալիա ապաստանած է։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ ՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ 25.— Րէօթէր գործակալութիւնը կը տեղեկանայ որ եւրոպական և հարաւ. ամերիկեան երկիրներու դեսպանները, որ ներկայիս հաստատուած են Հէնտայի մէջ կը քննեն պայմանները, մեղմացնելու համար քաղաքային պատերազմին Սպանիոյ բնակչութեան պատճառած անասելի տառապանքները։

Կ'ենթադրուի որ արդէն իսկ ծրագիր մը պատրաստուած է դեսպաններուն կողմէ և նկատողութեան պիտի առնուի շահագրգռուող կառավարութեանց կողմէ։

Արժանթինի դեսպանը գլխաւոր դերը կը խաղայ այս խնդրոյն մէջ և ամէն օր խորհուրդ կու տայ անգլիացի, Փրանսացի և միւս իր պաշտօնակիցներուն։

Կը շեշտուի այն իրողութեան վրայ թէ խնդրոյ առարկայ չէ միջամտութիւն մը դեսպաններուն կողմէ, որոնց միակ նպատակն է օգնել պատերազմի զոհերուն և քաղաքային պատերազմով վնասուած միւս անձերուն։

ՖԱՇԻՍԹ ԱՀԱԲԵԿԻՉՆԵՐԸ

ԿԸ ԳՈՐԾԵՆ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ՊՈՒՔՐԷՇ 25.— «Երկաթեայ պահակ» ահաբեկչական կազմակերպութիւնը կը շարունակէ դաւադրութիւններ ի գործ դնել։ Յիշեցնենք որ այս կազմակերպութեան ենթակայ խումբ մը ուսանողներ 1933ին վարչապետ Տուքան սպաննած էին։ Անոնք դեռ անցեալներս ընդդիմադիր կազմակերպութեան մը ենթակայ երեսփոխաններէն Սթօսիկէսքուն և Սթէլէսքուն սպաննած էին։ Երէկ ոստիկանութիւնը ձերբակալած է ահաբեկիչ մը, որ սպառնացած է սպաննել ազգ. երկրագործական կուսակցութեան ընդհ. քարտուղար Մատկէարուն և նոյն կուսակցութեան պետ Լուփուն։ Մ. Մարկէսու Քարոլ Թագաւորին հեռագիր մը ուղղելով բողոքած է այս ահաբեկչական շարժումները, որ բուռն հակադարձութիւն առաջ բերած են ձախակողմեան կուսակցութեանց մօտ։

Լրտեսական երկու ցանց երեւան հանուած Պելճիքայի մէջ

ՊԵՐԼԻՆ, 25.— Լիէժի մէջ երեւան հանուած է լրտեսական ցանց մը, որ կը բաղկանայ երկու այր և մէկ կինէ։

Լրտեսները ձերբակալուած են։ Լրտեսական երկրորդ ցանց մըն ալ երեւան հանուած է որ Փրանս. թերթերու համաձայն, Պելճիքայի մէջ ցարդ երեւան հանուած ամէնէն զգայացունց լրտեսական կազմակերպութիւնն է։

Լրտեսութիւնը տեղի ունեցած Վէրսայլի դաշնագրով Պելճիքայի թողուած Քալամին շրջանի Պէվէրլոյի ընդհ. բանակատեղիին մէջ։

Պավէրլոյի բանակատեղիէն հրետանի մը կորսուած և մանրազննին խուզարկութիւններէ յետոյ վեց հոգի ձերբակալուած են։

Այս վերջինները կը բնակին Քալամինի մէջ և պարագլուխնին է Արէթս անուն մէկը։ Նոյն բանակատեղիին զինուորներէն մին յաջողած է 30 հազար պելճիքական ֆրանքի փոխարէն հրետանին փախցնել և գերման սահմանը անցնիլ։

Վեց լրտեսներն ալ խոստովանած են իրենց յանցանքը. այս վերջիններէն Պաթիճէ անուն մէկը յաջողած էր արեւելեան ամրութեանց մասին կարեւոր վաւերաթուղթեր ձեռք բերել։

Երեւան հանուած է 7րդ մեղսակից մըն ալ որ կին մըն էր։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԴԱՒԱԴԻՐՆԵՐՈՒՆ

ՆԵՐՈՒՄ ՊԻՏԻ ՇՆՈՐՀՈՒԻ՞

«Բովանդակ պոլշեւիկ երկիր մեռած է»

Կ'ԸՍԷ ԹՐՈՑՔԻ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 24.— Թրոցքիականներու դաւադրութեան մասնակից 16 ամբաստանեալները դատող ատեանը ութը ժամ խորհրդակցելէ յետոյ արձակեց վճիռը։ Բոլոր ամբաստանեալները, որ ընդունած են թէ դաւած են սովեէթ ղեկավարներուն կեանքին դէմ, մահուան դատապարտուած են։ Մահապատիժը պիտի գործադրուի 72 ժամուան մէջ։

Մինչ այդ դատապարտեալները կրնան ներում խնդրել։ Մոսկուայի շրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ դատապարտեալներուն մահապատիժը կրնայ ներուիլ, որովհետեւ անոնք խոստովանած են իրենց ոճիրը։ Հաւանաբար թիապարտութեան դատապարտուին։

Գալով Թրոցքիի և զաւկին Սէտովի, որոնք այժմ արտասահման կը գտնուին, անմիջապէս որ տեսնուին սովեէթ Ռուսիոյ մէջ, պիտի ձերբակալուին և պիտի դատուին զին. ատեանին կողմէ։

Դատավճիռը կ'ըսէ որ հաստատուած է Զինովիէվի, Քամէնէվի, Իվտօքիմովի Պաքաէվի, Մրաչքովսքիի, Տէրվականեանի և Սմիրնովի յանցապարտութիւնը այն իրողութեամբ որ անոնք Թրոցքիագինովիէվական կեդրոն մը կազմակերպած են, սպաննելու համար սովեէթ կառավարութեան պետերը։

Յետոյ պատրաստած և իրականացուցած են Քիրովի սպանութիւնը։ Յետոյ պատրաստած են շարք մը ահաբեկչական խումբեր, որ պիտի սպաննէին Սթալինը, Վորոշիլովը, Իրանովը, Քականովիչը, Օրժօնիքիձէն, Քոսիորը և Փօսթիշէվը։

ԹՐՈՑՔԻ ԻՆՉ Կ'ԸՍԷ

ՕՍԼՕ, 25. Թրոցքի, երբ տեղեկացաւ մահը Թոմսքիի, որ դաւադրութեան մեղսակից էր, յայտարարեց մամուլին որ այս մահուամբ կը վերջանայ պատմութեան մէկ էջը և կը սկսի նոր մը։

«Այս մահը, ըսաւ, մահն է բովանդակ պոլշեւիկ երկրին, իր աւանդութիւններով և իր ծրագրով։

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԳՈՀ ՎՃԻՌԷՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 24 (Թաս գործ.).—Դատարանի վճիռը մեծ գոհունակութեամբ ողջունուեցաւ բանուորներէն։ Այդ օր առտուընէ ի վեր Մոսկուայի, Կորքիի, Ռոսթովի, Լէնինկրատի և ուրիշ քաղաքներու մէջ մեծ միթինկներ տեղի ունեցած են գործարաններու մէջ և ծափահարուած է դատական վճիռը։

Բանուորները կ'ըսեն թէ դատարանը սովեէթ ժողովուրդին կամքին թարգմանը հանդիսացած է։

Բուռն ուրական Ճափոնի մէջ

ՉՈՐՍՀԱՐԻՒՐՏԱՍՆԸԵՐԵՔ ՀՈԳԻ ՄԵՌԱԾ ՀԱՐԻՒՐՅԻՍՈՒՆԸՎԵՑ ՀՈԳԻ ԱՆՅԱՅՏԱՑԱԾ

ԹՕՔԻՕ 25. Բուռն ուրականներ աւերեցին Գորէայի հիւսիսակողմը և կեդրոնը վերջին ժամանակներս, 413 հոգիի մահուան, 535 հոգիի վիրաւորման և 156 հոգիի անյայտացման պատճառ դառնալով։

30 հազար տուներ քշուած են ջուրերէն կամ մասամբ քանդուած։ Հինգ շոգենաւեր ընկղմած, 16 շոգենաւեր վնասուած և 87 ալ ջուրերէն քշուած են։

Ճափոն մեծապէս կ'աւելցնէ իր պատերազմ. պիւտճէն

ԹՕՔԻՕ, 25.—1937ի պիւտճէն ճշդուած է 3,200,000,000 եէն որ 900 միլիոն աւելի է նախորդ պիւտճէէն։ Ազգ. պաշտպանութեան և սպառազինման համար կատարուած ծախքերը այնքան ծանր են որ ճափոն բազմաթիւ դիւանագէտներ կը պահանջեն ոչ—յարձակողականի ուխտ մը կնքել Սովեէթներուն հետ։

Իտալական եւ չեխ բանակներուն մեծ ռազմափորձերը

ՊԵՐԼԻՆ, 25.—Իտալական բանակին մեծ ռազմափորձերը Նափոլիի շրջակայքը տեղի կ'ունենան։ Այս տարուան ռազմափորձերուն մասնաւորաբար ծովային ամէն կարգի յարձակումներու դէմ փորձեր պիտի կատարուին։ Ռազմափորձերուն Մուսոլինի անձամբ իր նախագահէ։

ՊԵՐԼԻՆ, 25.— Չէխ բանակը մեծ ռազմափորձերուն ձեռնարկած է։ 100 հազար հոգի կը մասնակցին այս ռազմափորձերուն, որ արեւմտեան Պօհէմիոյ մէջ տեղի կ'ունենան։

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Հանրապետական թեկնածու և Ռուզվէլթի մրցակից Մ. Լէնտըն իր հաւատոյ հանգանակը արդէն յայտարարեց անցեալ շաբթու, պարզելով իր ընտրողներուն առջին որ թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ իր քաղաքականութիւնը ընտրուելու պարագային։ Ան երկու բառով խտացուց իր ապագայ գործելակերպը, այն է՝ առանց հետեւելու Ռուզվէլթի ամբոխավար քաղաքականութեան և անոր նիւթական մսխող վարչութեան առանց տալու անհատական ազատութեան որ Ամերիկեան ազգին բարօրութեան և յառաջդիմութեան հիմնաքարը եղած է, ապահովել ապրուստը բոլոր քաղաքացիներուն հաւասարակշռեալ պետական պիւտճէով։

Արդարեւ, ան միակը ըլլալով բոլոր նահանգներու կառավարիչներու մէջ, յաջողեցաւ իր կառավարած Գանզասի նահանգին մէջ իր պիւտճէն հաւասարակշռել, լաւագոյն կերպով վարելով [illegible] նահանգին գործերը. անգործներուն ալ գործ հայթայթելով։

Արդ, խնդիր է թէ երկու թեկնածուներէն ո՞վ պիտի շահի։

Ամերիկայի ընտրութեանց մէջ պարագայ մը կայ որ միշտ կը տիրապետէ, այն է ընտրութիւնը կը կատարուի աւելի թեկնածուի մը ընդդէմ, քան թէ թեկնածուի մը ի նպաստ։ Այսպէս 1932ին տագնապը իր գագաթնակէտին հասած էր. դրամատուները յաջորդաբար կը սնանկանային, գործերը բոլորովին կայուն վիճակ մը առած էին, անգործութիւն և թշուառութիւն ամէն ուրեք։

Հանրային կարծիքը այս բոլոր չարեաց պատճառ կը բռնէր նախագահ Հուվըրը որ իբրեւ հանրապետական թեկնածու ներկայացաւ Ռուզվէլթի դէմ։ Այս հոգեբանութենէն մղուած, ժողովուրդը իր քուէները զլացաւ Հուվըրին և ընտրեց Ռուզվէլթը՝ որ մեծ համբաւ մը չունէր, Նիւ Եորքի կառավարիչ էր և կը ներկայանար անորոշ բայց յուսատու ծրագիրով մը, և քուէարկողները Հուվըրը հարուածելու համար իրենց քուէները տուին Ռուզվէլթի։

Իսկ այսօր ի՞նչպէս կը ներկայանայ կացութիւնը։ Երկու թեկնածուները գրեթէ միեւնոյն ծրագիրով կը ներկայանան։

Ռուզվէլթ կը նկատուի իբրեւ արտակարգ կերպով յանդուգն քաղաքականութեան մը պատասխանատու որ ահագին մսխումներու և հանրային պարտքին արտասովոր յաւելման պատճառ եղաւ և որ շատերու կողմէ կը դատապարտուի։

Գալով Լէնտընի որ դեռ անծանօթ մըն էր երէկ, սա առաւելութիւնը ունի որ նոր օրէնքով մը կը ներկայանայ։

Արդ, ի՞նչ է հանրային դատաստանը այս երկու թեկնածուներուն հանդէպ։

Ամերիկեան քաղաքական մեծ անձնաւորութիւնը հետեւեալ կերպով կ'արտայայտուի այս մասին. «Ոև է որոշ գուշակութիւն չեմ կրնար ընել, որովհետեւ արդիւնքը առայժմ շատ տարակուսելի կը տեսնեմ։ Դաշտավարները մեծ հոսանքներ շարժման մէջ են, բայց ո՞ր ուղղութեամբ։ Ռուզվէլթականութիւնը և անոր հետ արդի ըմբռնումով ամերիկացիութիւնը նահանջի մէջ է, յայտնի չէ թէ հանրապետական թեկնածուն այս կացութենէն պիտի նպաստ ստանա՞յ։ Աւելի հաւանականութիւն կայ որ Ռուզվէլթ շահի։ Բայց միւս կողմէ հանրապետականներն ալ կրնան շահելու մեծ յոյսեր ունենալ, որովհետեւ անոնց դիրքը չորս տարի առաջուան նկատմամբ դիրքէն շատ բարձրացած է։

Ռուզվէլթի գործակիցները մեծ դժգոհութիւն առաջ բերած է այն խելահաս անձերու մօտ որոնք գաղափար մը ունին տնտեսական օրէնքներու վրայ և սարսափելով կը մտածեն թէ ի՞նչպէս պիտի վերջանայ այս փորձը։ Իրաւ է թէ այս խելահասները փոքրամասնութիւն կը կազմեն ինչպէս ամենուրեք։

Ամէն պարագայի. այն ամէն հանրապետականները որոնք անցեալ ընտրութեան երես դարձուցին Հուվըրի և Ռուզվէլթի քուէ տուին, այս անգամ Ռուզվէլթի դէմ պիտի քուէարկեն։ Նոյնպէս շատ մը ամբոխավարներ շատ վրդոված են Ռուզվէլթի ընկերվարական քաղաքականութենէն և անոր դէմ պիտի քուէարկեն։

Բայց Ռուզվէլթ իրեն հետ ունի այն ամէն երկրագործ, գործաւոր, պաշտօնեայ և անգործները որոնք մեծապէս նպաստաւորուեցան անոր քաղաքականութենէն։ Իսկ իրեն դէմ են անոնք որ մտահոգ են այս քաղաքականութեան մօտաւոր և անխուսափելի տնտեսական հետեւանքներու մասին։ Նոյնպէս ճարտարարուեստի վարիչները, մեծ դրամատէրերը, մեծ [illegible] և առհասարակ տնտեսական օրէնքներուն հաւատացող մտաւորականները և փորձագէտները որոնք պիւտճէի վիճակի բացերու ծնունդ տուող դրութենէն բնաւ գոհ չեն և կ'ըսեն թէ ասիկա փորձարկութիւն մըն է որ տնտեսական աճպարարութեան մը սկսաւ, ընդհանուր պինդ չուանի մը վրայ պարով մը շարունակուեցաւ և որ հիմա կ'երթայ դէպի անծանօթ հրակայական ստում մը։

Յառաջիկայ երեք ամսուան մէջ հետզհետէ պիտի սաստկանայ երկու կողմերուն պայքարը։ Ռուզվէլթի կուսակիցներուն զանգուածը կը բաղկանայ հարաւային նահանգներէն որոնք միշտ ռամկավար եղած են և ուր բամպակի մշակողները և երկրագործները ամէնէն աւելի նպաստաւորուեցան անոր վարչութենէն։

Արեւմուտքի և միջին Արեւմուտքի նահանգները անոր յայտնի հակառակորդներ են։ Միայն թէ Ռուզվէլթ կրնայ յաջողիլ առանց Արեւելեան նահանգներու քուէին։ Հարաւը և Արեւմուտքը անոր կը բուեն, և բնաւ հաւանական չէ որ այս երկու մասերը իրեն դէմ քուէարկեն։

Սակայն Ամերիկա ամբոխավարներու երկիրն է. կրնայ ըլլալ որ ալ աւելի մեծ խոստումներ ընողներ, կորզեն Ռուզվէլթի տրուելիք քուէներուն մեծ մասը և երրորդ կուսակցութիւն մը կազմելով մէջտեղ ելլեն։ Այն ատեն Ռուզվէլթ կրնայ բաւարար մեծամասնութիւնը կորսնցնել և ձախողիլ։ Ահ՚ա դեռ անակնկալներ կրնան երեւան գալ մինչեւ ընտրութեան թուականը»։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

ՄԱՆՉ ԿԱՄ ԱՂՋԻԿ ՃԱՆՉՆԱԼՈՒ ՀԱՐՑԸ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Միչիկըն նահանգին մէջ հաստատուած ծանօթ բժիշկ մը, Տոքթ. Թոմաս Մէնէն, տեղւոյն բժշկական ընկերութեան առջեւ կարեւոր զեկոյց մը ընելով, ցոյց տուած է թէ բժիշկ մը կարող է ծնելիք զաւկի մը արու կամ էգ ըլլալը հասկնալ ծննդեան թուականէն մօտաւորապէս երեք ամիս առաջ, և շատ պարզ եղանակով մը։

Տոքթ. Թոմաս «Իոտիւր տը Սթրօնսիում»ի լուծոյթ մը պատրաստելով շաբաթ մը շարունակաբար յղի կնոջ ներարկումներ կը կատարէ։ Շնորհիւ այդ լուծոյթին, կնոջ ներքին գործարանները և հիւսկէնները ցոյց տուող ռատիօկրաֆին թափանցիկ և տեսանելի կը դառնայ։ Ու դիտողութեան վարժ բժիշկ մը հետեւաբար, շատ դիւրաւ պիտի կրնայ տեսնել և հասկնալ ծնելիք էակի մը մանչ կամ աղջիկ ըլլալը։

ԾԵՐԵՐՈՒՆ ԴՊՐՈՑԸ

Օքլէհոմէ—Սիթի ամերիկեան քաղաքին մէջ ծերերու յատուկ դպրոց մը կայ, ուր կը դաստիարակուին միմիայն 70ը անցուած այրեր կիներ։ Այս հաստատութեան նպատակն է ծերութիւնը հրահանգել զբօսցնելով զայն։

Այս միջոցիս հոն 90էն աւելի սպիտակամօրուս և ճերմակագոյն կեղծամով երկսեռ աշակերտներ։ Գլխաւոր դաստիարակը, որ դպրոցին գահերէցն է, 100ը անցուցած է, և երկրորդն 102էն շատ հեռու չէ։ Աշակերտներէն գոնէ 40ը [illegible] են։

Ահա ուրեմն ծերութիւնը երիտասարդութեան դպրոցին մէջ։ Բայց ի՞նչ սորվելու համար։ Պատմութիւնը լուռ կը մնայ այս կէտին վրայ։ Անշուշտ սակայն նորէն գտնելու համար մանկութեան հաճոյքները առանց անոնց մէջ ինկնալու… կամ վերյիշելու համար ապագայէն աւելի անոյշ անցեալը։ Կամ շատ բան մոռնալու համար, ինչ որ, կ'ըսուի թէ, երջանկութեան գաղտնիքն է։

ԻՇԽԱՆԱԿԱՆ ՔՄԱՀԱՃՈՅՔ

Օր մը կայսերական իշխանը, հիմակուան Էտուարտ Ը. Թագաւոր, Աւստրիա, Քիցպուքըլ բնակած միջոցին, տեղացի գերձակի մը Թիրոլցի լեռնաբնակի յատուկ ձեռք մը զգեստ շինել տուաւ. Քանի մը օր վերջ Վիեննա հասաւ, գլուխը դրած նաեւ կանանչ փոքրիկ գլխարկ մը քարայծի մազերու փունջով։ Կրնանք երեւակայել թէ Անգլիոյ գահաժառանգին այս տարազով Աւստրիոյ մայրաքաղաքին մէջ երեւումը ի՛նչ յաջողութիւն ունեցաւ։

Արդ, այդ օրէն ի վեր, դիւրըմբռնելի զուգադիպութեամբ մը, Աւստրիոյ առեւտրական հաշուեկշիռը քանի մը միլիոն շիլինի յաւելուածութիւն մը ցոյց կուտայ նախընթաց տարիներուն բաղդատմամբ։ Թիրոլեան զգեստեղէններուն առեւտուրը ծաղկած է անկէ ի վեր։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ԾԱՅՐԱՅԵՂՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Համայնավար խումբ մը աղջիկներ Պլուանի մօտ Շամփորի գիւղը այցելելու պահուն, կը մտնեն գիւղին եկեղեցին և բռունցք սեղմած և բազուկներն երկարելով (համայնավարներու նշան) կը սկսին «Միջազգային»ը երգել (համայնավարներու քայլերգը որ կ'ակ կը մղուի քաղքենիներու և կրօնքին դէմ)։ Քահանային բացակայութեան, հոն գտնուող բարեպաշտներէն մէկը փորձեց վերջ տալ այս գայթակղութեան և յաջողեցաւ՝ հայհոյանքներու առարկայ ըլլալով։

Այս լուրը տուող թերթը կ'աւելցնէ թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ Ֆրանսայի ընկերային վիճակը երբ կիներ և աղջիկներ իրենց բռունցքները պիտի բարձրացնէին նոյնիսկ եկեղեցիներուն մէջ, հոն բացագանչելով Յեղափոխութեան ապագան։

“ՄԵՆՔ ԱԼ ԱՅԴՊԷՍ ԸՍԵՆՔ.

Այս խորագրին տակ, «Ճումհուրիյէթ»ի մէջ քրոնիկագիր Մ. Թուրհան Թան կը գրէ.—

Փոխառութիւն ընելէ և պարտք վճարելէ հոգին մինչեւ բերանը հասած պաշտօնակից մը դառնօրէն կը գանգատէր գրելով քիչ դրամ շահելուն մասին։ Ես ալ յօրանջելով մտիկ կ'ընէի զինքը։

Մեր պաշտօնակիցը, լռութիւնս և զինքը լսելու համբերատարութիւնս իր բողոքները իրաւացի կը գտնեն կարծած պիտի ըլլայ որ, սկսաւ բարձր ձայնով խօսիլ և ընդլայնել նիւթը.

— Սիրելի՛ս, ըսաւ, խօսէ անգամ մը։ Վիքթոր Հիւկօ երբ աս աշխարհէն կը բաժնուէր, իր պարագաներուն ճիշդ չորս ու կէս միլիոն ոսկեդրամ ֆրանք ժառանգ թողած է։ Այս գումարը իր գրութիւններովը շահած էր։

Մեր մօտ առատ պարտքէ զատ ուրիշ ժառանգ թողած քանի գրող կը ճանչնա՞ս… Գի Մոփասանը նկատի առէք. Մարդը «գեղեցիկ բարեկամ մը» ստեղծագործեց, անոր բերած շահովը, այժմ Անգլիոյ թագաւորը Ատրիականի ջուրերուն մէջ պտըտցնող զբօսանաւ մը գնեց և անունն ալ «Գեղեցիկ բարեկամ» դրաւ։ Մեր մօտ գոն երբեք հանդիպեցա՞ր գրողի մը որ իր գրած վէպերէն շահած դրամովը գէթ նաւակ մը գնած ըլլայ… Էտմոն Ռոսթան իր մէկ հատիկ վէպին շահովը դղեակ մը շինել տուաւ Փիրէնէի մէջ։ Մեր մօտ լսա՞ծ է որ իր բոլոր գործերուն հասոյթովը գրող մը հիւղակ մը շինած ըլլայ… Պէրնար Շօ մերժեց Նոպէլի մրցանակը։ Մինչ մեր մօտ կարելի՞ է տեսնել գրող մը որ վերադարձնէ սինէմայի մը կողմէ ձրիօրէն ղրկուած թիկնաթոռի տոմսակ մը։ Պաշտօնակիցս դղակը հետզհետէ կը զօրանար, որով ստիպուեցայ վերջ տալ լռութեանս և փակել խօսակցութիւնը։

— Թէեւ այդպէս է, սակայն, ըսի, մեր մօտ ալ տակաւին Վիքթօռ Հիւկօ մը, Մօփասան մը, Ռօսթան մը չի հասաւ։

Ընկերս դառնօրէն խնդաց.

— Քեզի, ըսաւ, պատմութիւն մը պատմեմ.— Անատոլու քաղաքի մը «գատը»ն և «միւֆթի»ն եղբօր մը պէս զիրար կը սիրեն եղեր։ Այս սրտակցութիւնը իրենց կիներուն ալ կը փոխանցուի։ Անոնք ալ երկու քոյրերու պէս սիրալիր կերպով յարաբերիլ սկսեր են իրարու հետ։ Օր մը այս երկու կիներու քաղցր լեզուով խօսակցած ատեն, «գատը»ին կինը կ'ըսէ թէ իր ամուսինը զինքը վարդի մը տեղ դրած խիստ փափկութեամբ կը վարուի իրեն հետ, և պարզապէս կը դողայ եղեր որպէս զի զինքը [illegible] կերպով չի գնէ. և նոյնիսկ առանց «պէսմէլէ»ի անոր ձեռքը չի բռներ եղեր։

«Միւֆթի»ին կինը կ'ազդուի այս խօսքերէն և իրեն հանդէպ խիստ կոշտ վարուող ամուսինը փափկանկատ դարձնելու համար, տուն վերադարձին, իր ամուսնոյն առջեւ ծունկ չոքելով իր բարեկամուհիէն լսածները բառ առ բառ կը պատմէ անոր. «Միւֆթի»ն կատակաբան և սրամիտ մէկն է եղեր։ Իր կնոջը այնքան սրտառուչ կերպով պատմած խօսքերը լսելէ յետոյ, քթծիծաղով.

— Ո՛վ կին, կ'ըսէ, դուն «գատը»ի կնոջ պէս ամուսին ըրէ, անոր հետ ո՛չ թէ վարդի մը պէս, այլ սոխակի մը պէս կը վարուիմ։ Սիրտս մէկ կողմէ թաղար, միւս կողմէ ալ փունջ կը շինեմ։

Երբ պաշտօնակիցս լռեց, հարցուցի.

— Իմա՞ստը։

— Անոնք որ մեզ կ'ամբաստանեն թէ անարժէք գրութիւններ մէջտեղ կը հանենք, թող մեր դիմաց բերեն ֆրանսացի և անգլիացի ընթերցողներ, տես այն ատեն ինչպէս ամէն մէկս Վիքթօռ Հիւկօ մը Մօփասան մը կը դառնանք…

Ուրեմն, մենք ալ երբ ամբաստանութեան մը տակ մնանք, այդպէս ըսենք գոնէ…

ՆՈՒԱՍՏԵԱՑ հանգստեան թոշակներու վճարումը Սեպտ. 5ին պիտի սկսի և 16ին պիտի աւարտի. 5էն մինչեւ 10 այրիներուն և որբերուն թոշակները պիտի վճարուին. իսկ 11—16 քաղաքային և զինուորական հանգստեան կոչուած պաշտօնեաներուն թոշակը պիտի վճարուի.

ՊԸՅՕՂԼՈՒԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԵՒ ԿԱԼՈՒԱԾՈՑԻ ԽԱՌՆ ՆԻՍՏԸ

Պէյօղլուի վերակազմուած Թաղ. Խորհուրդը և Կալուածոց Հոգաբարձութիւնը երէկ խառն նիստ մը գումարեցին, որուն ներկայ եղան նաեւ Կալուածոցի իրաւագէտ խորհր- դ՝ան Պ. Կ. Բարունի։ Խառն նիս- տին շարժառիթն էր Թոքաթլեան պանդոկի յետնեալ վարձքերու խնդիրը և այս մասին ձեռք առ- նուած ու դեռ առնուելիք օրինա- կան միջոցները։ Այս նիւթի խոր- հրդակցութեան մասին հետեւեալ պաշտօնական հաղորդագրութիւնը եղաւ մամուլին, Թաղ. Խորհուրդի դիւանէն —

«Կալուածոց Հոգաբարձութիւնը մանրամասն բացատրութիւն տուաւ վարչութենէն ստացած հրահանգ- ներու և վարձակալին հետ մասին ցած յարաբերութեանց դիզուած վարձքերու խնդրոյն կատմամբ։

«Թաղ. Խորհուրդը խնդիրը ուսումնասիրելէ վերջ իր կարծիքը պիտի յայտնէ»։

ՀԱՅ ՊԱՏԱՆԻԻ ՄԸ ՀԵՐՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

4 ՀՈԳԻԻ ԿԵԱՆՔԸ ԿԸ ՓՐԿԷ

Փարիզի «Երկիր» թերթը հրատարակէ Լիոնէն ղրկուած տեսեալ գրութիւնը.—

2 այրեր, աղջիկ և մանուկ մը միեւնոյն ընտանիքէն, կ'առնէին Օզերկի ամբարտակի ւազանին մէջ։ Անոնցմէ ո՛չ լողալ գիտէր։ Երկու այրերը մանուկը, յանկարծ սահելով յայտնուեցան ջուրին տակ։ Այս կապէս եզերական տեսարանին կանատես եղողներուն մէջ գտնուէր նաեւ 15 տարեկան պատանի մը Սիրուն Գալֆա- ճեան, որ առանց վարանելու րը նետուեցաւ և յաջողեցաւ տել անխոհեմ լողորդներէն կուքը։ Ուրիշ մը փորձեց հանել երրորդը, բայց երկու ումասպառ խեղդուելու վրայ երբ Սիրուն Գալֆաքճեան ջուրը նետուեցաւ և յաջող փրկել զանոնք ալ։

ՄԱՀ ՓՐՈՖ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Գալիֆօրնիայէն կ'իմացնեն հը Փրոֆ. Մ. Մինասեանի, նօթ էր որպէս բանաստեղծ և ցիչ։ Հանգուցեալը ընդհ. բազմէն առաջ գանուած գրուած և Միացեալի այդ կրթական ընդհ. տնօրէնի տօնը վարած էր։

Վերջերս Արեւելքի հին մութեան մասին ուշագրաւ տարակութիւններ ըրած էր։

ԿԱԼՈՒԱԾՈՑԻ վերջին նիստին մասնակցած է Պ. Յարութիւն չէճեան, իբր ներկայացուցիչը Թաղ. օղլուի վերակազմուած Թաղ. հուրդին։ Որոշուած է կարելի նել՝ ներկայ վիճակին մէջ համար Թաղին կրթական Թաղ. Նոյնպէս որոշուած է Թաղ. հուրդի հետ խառն նիստ մը մարել, Թոքաթլեանի վարձքերու խնդրին համար։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — ԹԻՒ 104 —

ՌԷՃԱՏ ՆՈՒՐԻ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

— 20 —

— Հասկցայ նպատակդ, անառա՛կ, յարեցի, քիչ մը եւս մօտենալու վերջ հոն ելլելնիս պիտի ուզես…,։

— Ի՞նչ վնաս ունի։

— Շատ ուշացանք, Ժիւլիէթ, ո՞վ գիտէ մօրաքոյրդ որքան մտահոգուած է։

— Անպատճառ այս կղզին իր գիշերուան վիճակին մէջ տեսնել կ'ուզեմ, քեռայր…։

— Փափաքդ գալ տարուան պահէ, պզտիկս… խոստում կը յիշես այնպէս չէ՞։ Գիշեր մը քեզի անպատճառ Պիւրհան պէյին հետ պտոյտի պիտի ղրկեմ այս կողմերը։

Ժիւլիէթ սկսաւ խնդալ.

— Ուրեմն բախտը չպիտի ունենամ այս կղզին տեսնելու, որովհետեւ կը կարծեմ թէ Պիւրհան պէյ ծովախորշէն հեռանալու կողմնակից չերեւիր։ Գիտնաք թէ որքա՜ն լուրջ, մաքուր և գեղեցիկ վարք ու բարքի տէր տղայ մըն է քեռայր, տարակոյս չկայ որ իմ առաջարկներս պիտի գործադրէ, բայց ամէն պարագայի մէջ այնքան զգուշաւոր անձի մը համար կարելի չէ շրջիլ այս բաց ծովերուն մէջ։ Մենք նորէն ձեզի հետ առանձին կը պտըտինք գիշեր մը, չէ՞ր քեռայր։ Հակառակ անոր որ քառասուն տարեկան էք, տակաւին քիչ մը տղայութիւն կայ ձեր մէջ, գիտէք թէ ձեր շատ մը բնութիւնները չեմ սիրեր, սակայն ձեր այս յարմարող խառնուածքին չափազանց համակրած եմ…։

Աղջիկս յաջողեցաւ համոզել զիս։ Նաւակին ցիկը դէպի կղզին դարձուցինք։ Քիչ յետոյ լուսնի սահմանը կ'անցնէինք և կը մտնէինք ծովուն այն խաւար մասը որ ծածկուած էր կղզիին կատարներէն իջնող կապարագոյն ստուերներով։ Կարծես լուսինը ըլլար ծովուն միւս մասին մէջ տիրապետող ջուրերը [illegible], ընդհակառակը այս կողմը աւելի հանդարտ էր։ Միայն քիչ հեռուն, ծովուն կարգ մը տեղերը որոշ կէտեր կը նշմարուէր, ուրկէ յանկարծ սպիտակ փրփուր մը կը պոռթկար և ընդհուպ ֆոսֆորագոյն թեթեւ կապուտակ շրջանակներ կը կազմէր։ Ասոնք ծովուն մակերեսէն թեթեւօրէն ցցուած ժայռի կատարներ էին։ Առագաստը իջեցնելով կրկին փարեցայ թիերուն։

— Դուն յառաջակողմը անցիր, Ժիւլիէթ, ըսի, շատ դանդաղ պիտի երթանք, ուշադրութեամբ ծովուն մէջը կը դիտես. եթէ քար մը տեսնես լուր կուտաս անմիջապէս։

Այս խօսքը չափազանց զուարճացուց Ժիւլիէթը։ Աղջիկս նաւակին ցուկը երկնցաւ և թեւերը ծով երկարեց։ Քիչ յետոյ քարերը այնքան շատցած էին որ գրեթէ այլեւս թիերս չէին գործեր և Ժիւլիէթի փոքր ձեռքերն էին որ կը մղէին նաւակը։

Ժայռերուն վրայ բիւրեղեայ արձագանգներ առաջ բերող [illegible] արձակելով Ժիւլիէթ կը գոչէր.

— Շողշողուններուն վրայի ծովու դիցուհիները նմանեցայ, քեռայր։

— Միայն ուշադրութիւն ըրէ որ սառեր և կամ մամուռ կարծելով խեցգետին մը ելնէ. չի բռնես, այն ատեն չեմ խառնուիր, կղզիին անդորրութիւնը ցաւի աղաղակներով կը խանգարուի։

Ժիւլիէթ սոսկումի աղաղակ մը արձակելով ցատկեց տեղէն.

— Ո՜հ, որքան չար էք քեռայր, օ՛հ, հիմա իմ տեղս ուրիշ առաջնորդ մը գտէք…։

Մատները բանալով ձեռքին ջուրերը կը մաքրէր։ Ապա, ծովը ծռած ատեն թրջած խուրձ մը մազը երկու ձեռքերուն մէջ առած չորցուց։

Այսուհանդերձ այլեւս առաջնորդի ալ պէտք չկար։ Նաւակը ժայռերէն մէկուն կապեցի և քարերուն վրայ ոտնադնելով կղզի ելանք։

— Այնքան նուաճեցանք որ կերս բռնուեցան, քեռայր՛, ուզեր քիչ մը պառկիլ, ըսաւ Ժիւլիէթ։

Այս գիշեր հնարած սիրելի ուղը ձեռքս կը շոյէր թեթեւ և կ'ուզէր զիս հեռուները Երբեմն դժկամակելով հանգ նոր կը հետեւէի։ Բաւական զառիվերի մը առջեւն էինք յիտ՝ վարանոտ ակնարկով կաս դիտել զիս։

— Կ'ուզէի մինչեւ նմանող տեղը երթալ, բայց զանց յոգնեցուցիչ պիտի ըլլայ գի համար այդտեղ

— Կ'երթանք, կարելի դուրկ է, պատասխանեցի

Ժիւլիէթ խղճի պզտիկ մը կ'ունենար կարծես

— Ո՛չ, ոչ, յարեց այս զառիվերը հանել ձեզ յոգնեցնելէ յետոյ…

(Շար.)

ԱԹԱԹԻՒՐՔ ՆԵՐԿԱՅ ԵՂԱՒ

ԼԵԶՈՒԱԿԱՆ Դ. ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻՆ

ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲՆՈՅԹ ՄԸ ԿԸ ՍՏԱՆԱՅ

Ինչպէս հաղորդեցինք երէկ, Թուրք լեզուական Դ. համաժողովին բացումը կատարուեցաւ նախընթաց օր Տօլմապաղչէի պալատին մէջ Աթաթիւրքի բարձր հովանաւորութեամբ։ Ժողովասրահը կը լեցուէր ունկնդիրներով, որոնց կարգին կը նշմարուէին գործավարներ, զօրավարներ, դեսպաններ, Իսթանպուլի կուսակալը, բանաստեղծ Ապտիւլհագ Համիտ, համալսարանի անօրէն եւայլն, քաղաքս հասած 15 օտար փրոֆէսէօրները, ժամը ճիշդ 14ին յանկարծ ունկնդրուած ազգ. քայլերգին պահուն, երբ մուտք գործեց Աթաթիւրք, իր հետ ունենալով վարչապետը և Իրանի Թրք. դեսպանը ու անոր իր յատուկ օթեակը։ Նախագահական աթոռը կը գրաւէր Կրթ. գործավար Սաֆֆէթ Արըգան, որ բացաւ համաժողովը ըսելով.—

«Աթաթիւրքի վարչաձեւին կատարած մեծ գործերէն մէկն ալ հիմնարկութիւնն է լեզուական ուսումնասիրութեանց ընկերութեան, որ չորս տարիէ ի վեր կ'աշխատի Թուրք ազգին մտաւորական և ընկերային յեղաշրջման»։ Եւ շնորհակալութիւն յայտնելէ վերջ այն օտար գիտնականներուն որ բարեհաճած էին իրենց թանկագին աշխատութիւնը բերելու Թուրք լեզուագէտներուն, բացուած հռչակեց համաժողովը։ Գործավարը հաղորդեց յետոյ թէ անհրաժեշտ էր նախագահ մը ընտրել համաժողովին։ Լեզուական յանձնաժողովի ընդհանուր քարտուղար Իպրահիմ Նէճմի Տիլմէնի առաջարկով նախագահ ընտրուեցաւ միաձայնութեամբ Կրթ. գործավարը, իսկ փոխ նախագահ՝ պայան Աֆէթ, որ միանգամայն փոխ նախագահն է պատմական ուսումնասիրութեանց հաստատութեան։ Այս վերջինը բեմ գալով ըսաւ.

— Զգածուած եմ այս ընտրութենէն և շնորհակալ եմ նախ յանուն Թուրք կնոջ որ Աթաթիւրքի պարգեւածն է, թէ կրնայ պատուով աշխատակցիլ ազգ. գործունէութեան բոլոր մարզերուն.

Պայան Աֆէթ պարզեց յետոյ թէ շնորհիւ երեւան հանուած արդիւնքներու, նոր հորիզոններ պիտի բացուին լեզուներու ուսումնասիրութեան մարզին մէջ։ Պայան Աֆէթի այս խօսքերը խիստ ծափահարուեցան։

Յետոյ խօսք առաւ Իպրահիմ Նէճմի Տիլմէն, որ պարզելէ վերջ թէ 10 ամսուան մանրազննին հետազօտութիւններէ յետոյ երեւան հանուած արեւ—լեզուի դրութիւնը հաստատուած է փաստելու թէ Թրքական լեզուն օտար չէ հնդեւրոպական լեզուներու, յոյս յայտնեց թէ համաժողովը պիտի ծառայէ իբր միջազգային համաժողովի մը, ուր լեզուներու կազմութեան մասին պիտի քննուի Թրքական թէզը, հրապարակ գիտական աշխարհին, Համաժողովին երկրորդ նպատակն է, ըսաւ, գործնական ձեւ մը տալ Թուրք լեզուին։ Բանախօսը պարզեց լեզ. մարզին մէջ տարուայ ընթացքին թափուած լուրջ աշխատութիւնները։

Երկու տարուայ ընթացքին 4861 հատոր օտար գրքեր քննուած են և 53094 ոսկի ծախսուած է թարգմանութեան հրատարակութիւններուն համար։ Յետոյ մանաւանդ մինչեւ ռուսերէնէ, լեհերէնէ թարգմանուած աշխատութիւնները ու շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր գործակիցներուն, իր վերջին խօսքը ուղղելով Աթաթիւրքի, որ Թուրք լեզուի մեծ ազատարարը, լեզուաբանական համաժողովին հիմնադիրը, պաշտպանը և ներշնչողը եղած է։ Յետոյ նախագահը դադրեցուց նիստը կէս ժամուայ համար։

Նիստը վերսկսելուն երեք գլխաւոր յանձնախումբեր կազմուեցան. 1.— Յանձնախումբ արեւ—լեզուի տեսութեան և բաղդատական լեզուաբանութեան։ Այս յանձնախումբին մէջ առնուեցան 15 օտար փրոֆէսէօրները։ 2 — Քերականութեան և շարադրութեան յանձնախումբ։ 3. — Բառաբանութեան և բառարանի յանձնախումբ։

Երէկ առաւօտ գումարուեցան յիշեալ յանձնախումբերը և աշխատանքի լծուեցան։ Կէսօրէ յետոյ համաժողովը գումարեց իր Բ. նիստը, լսելու համար գիտնականներու թէզերը արեւ—լեզուի մասին։

ԱԹԱԹԻՒՐՔ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒԱԳԷՏՆԵՐ

Հանրապետութեան նախագահը, համաժողովին Ա. նիստը վերջանալէ յետոյ ընդունեց օտար լեզուագէտներու մեծամասնութիւնը։ Ասոնց կարգին երկարօրէն խօսակցեցաւ Ֆրանսացի յայտնի գիտնական Մ. Հիլէրօը Պարէնթօնի հետ, որու սումերական լեզուի մասին կատարած ուսումնասիրութիւնները մեծ համբաւ կը վայելեն գիտական աշխարհի մէջ։ Գիտնականը կը պաշտպանէ այն թէզը թէ սումերերէնը մայր լեզուն է բոլոր լեզուներուն և այս ուղղութեամբ է որ պիտի արտայայտուի համաժողովին մէջ։ Գիտնականը ի վերջոյ այն եզրակացութեան կը յանգի թէ թրքերէն լեզուն ուրիշ բան չէ եթէ ոչ սումերէնը։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ

ԵՒ ԹՐՔԱԿԱՆ ԵԶԵՐՔՆԵՐԸ

ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ

«Տէմօքրաթիա» թերթի Աթէնքի թղթակիցը կը հաղորդէ որ, Անգլիոյ թագաւորին շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի որ, թագաւորը պիտի երկարաձգէ Միջերկրականի մէջ իր ճամբորդութիւնը և պիտի գայ Իսթանպուլ, ուր պիտի այցելէ յուշարձանները և պատմական վայրերը։

Թագաւորին այցը բացարձակապէս անպաշտօն պիտի ըլլայ։ Հաւանական է որ արքայական «Նահլին» զբօսանաւը երկու օր մնայ Իսթանպուլի ջրերուն մէջ։ Ետքը թագաւոր յետոյ պիտի այցելէ Անատոլուի եզերքները, մանաւորաբար այն տեղերը, որոնք պատմ. արժէք կը ներկայացնեն։

ԱՆՈՒԱՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԿ Ի ԴԱՏ

Ասըմ և Հաքքը Թարըգ Ուս եղբայրներուն կողմէ «Աչըգ Սէօզ» և «Ճումհուրիյէթ» թերթերուն կատարած անուանարկիչ հրատարակութեանց դէմ բացուած դատերուն թղթածրարները ընդհ. դատախազութեան կողմէ Իսթանպուլի պատժական Ա. ատեանին յանձնուած էր։ Նախընթաց օր այս դատը բացուեցաւ Եղեռնադատ ատեանին առջեւ, որ արձակուրդի հետեւանքով կը նայի բոլոր դատերուն։

«Աչըք Սէօզ»ի դէմ բացուած դատավարութեան, թերթին արտօնատէրը ներկայացած չըլլալով, որոշուեցաւ այս վերջինը բանի բերել դատարան և դատը յետաձգուեցաւ Օգոստ. 31 երկուշաբթի օրուայ։

Գալով «Ճումհուրիյէթ»ի դէմ բացուած դատին, դատաւորը ընդհ. դատախազին որոշումով Իզմիրի Եղեռնադատին յղուեցաւ, կէտ մը քննելու համար, ինչ որ պահանջած էր դատախազ կողմը։ Դատաւորը վերադարձուելէ յետոյ դատավարութիւնը պիտի վ րսկսի։

ՃԻՄ ԼՈՆՏՈՍ ընդունեց Սեպտեմբեր 13ին մրցիլ Տինարլըի հետ Իսթանպուլի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆԻ Թրք. դեսպան Գ. Ֆէթհիի համար կ'ըսուի թէ ուրիշ պաշտօնի մը պիտի կոչուի և իրեն պիտի յաջորդէ դատական նախկին գործավար Եուսուֆ Քէմալ։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՔՈՄԻԹԷՃԻՆԵՐԸ

Դաւադրութիւն մը կազմակերպեր են Պօրիս թագաւորին դէմ

ՍՕՖԻԱ. 24 (Հ.).— Ամերիկայի Ինտիանափոլիս քաղաքին մէջ հրատարակուող «Մակեդոնիոյ ձայն» թերթը Յուլիս 23ի թիւին մէջ արձագանգ կը հ նդիսանայ Փրօթօկէրօֆի խմբակին պատկանող Մակեդոնիոյ քօմիթէճիներուն կողմէ Պօրիս թագաւորին դէմ սարքուած մահափորձի մը։

Այս ձեռնարկը սակայն չէ յաջողած և ոստիկանութիւնը ձերբակալած է Ջիֆէթ անուն նշանաւոր քօմիթէճի մը և բազմաթիւ քօմիթէճիներ։ Մահափորձը պիտի կատարուէր Ջիֆէթի կողմէ։

Թագաւորը բստ սովորութեան առաւօտները առանձինն կառքով կ'երթայ Սօֆիայէն 11 քիլօմէթր հեռու գտնուող Վրանիայի պալատը։ Ջիֆէթ օգուտ քաղելով ասկէ սկսած է դարպասել պալատին շուրջ, գիւղացիի հագուստին ներքեւ ծպտուած։

Բայց այս վերջինոյն երեւոյթը կասկած ներշնչած է, գիւղացիներուն։ Իրողութիւնը հաղորդած են ոստիկանութեան, որ անմիջապէս ձերբակալած է դաւադիրը։

Ոստիկանութիւնը բազմաթիւ կարեւոր փաստաթուղթեր ձեռք ձգած է Ջիֆէթի տան մէջ։ Այս վե ջնոյն բազմաթիւ ընկերներն ալ ձերբակալուած են։ Դիւանագիտական մեծ իրարանցումի մը առիթ չի տալու համար խնդիրը մամուլին չէ հաղորդուած։

Քօմիթէճիին տան մէ գտնուած փաստաթուղթերուն մէջ բացայայտօրէն կ'երեւի եղեր դրացի պետութեան մը մատը։ Յայտնի չէ որ ազգ են թէ ոչ ձերբակալուած այս քօմիթէճիները.

Ալպանիոյ մէջ յեղափոխութիւն

ՉԷ ՊԱՅԹԱԾ

ԹԻՐԱՆԱ, 25.— Ալպանական մամլոյ դիւանը վճռապէս կը հերքէ օտար մամուլին այն լուրը թէ՝ յեղափոխութիւն ծագած է Ալպանիոյ մէջ։ Բոլոր երկրին մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։

ԹՈՒՐՔԵՒԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

ՈՒԽՏԻՆ ՇՈՒՐՋ

Երէկ գրած էինք որ, «Տէյլի Էքսփրէս»ի համաձայն Թուրքիա և Եգիպտոս 25 տարուոյ տեւողութեամբ ուխտ մը պիտի ստորագրեն զօրացնելու համար Սուէզի ջրանցքին պաշտպանութիւնը։

Սակայն Թուրքիոյ լաւատեղեակ շրջանակները, նման լուրէ մը տեղեկութիւն չունին։ Երկու երկիրներու միջեւ բնակութեան մասին ուխտի մը շուրջ բանակցութեանց ձեռնարկուած է։

Հաւանաբար «Տէյլի Էքսփրէս» Անգարայէ հեռագրի մը ձեւին տակ այս բանակցութիւններէն նման լուրի մը ծնունդ տուած է։

«ԻԶՄԻՐ» շոգենաւը Տրապիզոնէ քաղաքս մեկնած պահուն, լըռութեան մը վրայ խուզարկութիւն կատարուած և 000 ծրար «քէօյլիւ» մաքսանենգուած սիկառ գտնուած է Ալի անուն մէկու մը պայուսակին մէջ։ Այս վերջինը ձերբակալուած է։ Ինչպէս յայտնի է այս սիկառին վաճառումը արգիլուած է քաղաքներու մէջ։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ գործավար Ճէլալ Պայար նախընթաց օր հասած է Իզմիր ուր ընդունուած է կուսակալէն և քաղաքին բարձր. պաշտօնատարներէն։ Գործավարը յետոյ այցելած է «Եավուզ» մարտանաւը և տեսակցած է ծովակալ հրամանատարին հետ։ Գործավարը նմանապէս տեսակցած է խաղող և կազին արտածող վաճառականներուն հետ։ Գործավարը երէկ երեկոյ «Անգարա» շոգենաւով քաղաքս դարձաւ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ մէջ յեղափոխութիւն ծագած ըլլալու լուրը հերքուած է Աթէնքէ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ գործավարը, երկրորդ գործողութեան մը ենթարկուած է Պերլինի մէջ։ Գործավարին առողջական վիճակը լաւ է և մինչեւ ապաքինումը հոն պիտի մնայ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅԷ և Ռումանիայէ 15 հազար գաղթականներ պիտի հասնին տասը օրէն և պիտի զետեղուին Հարաւային նահանգներու մէջ։

ԻՏԱԼԻԱՅԷ հասած լիմոններէն 1760 սնտուկ երէկ մաքսէն հանուեցաւ։ Լիմոնի գինները երէկուընէ սկսեալ կարեւոր զեղչ մը կրեցին։

ԽՐԷՑԼԻԻ ընկերութեան և կազմածներուն կառավարութեան փոխանցման պայմանագրութիւնը այս օրերս պիտի ստորագրուի Իսթանպուլի մէջ։

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԲԱՑՈՒԵՑԱՒ ԵՐԷԿ

Երէկ, ժամը 16ին, Թագսիմի հրապարակին վրայ նոր շինուած շէնքին մէջ տեղի ունեցաւ Ծաղրանկարի ցուցահանդէսին բացումը։

Ցուցադրուած են թուրքերէն հին երգիծաթերթերու բնագիր նիւ և արտատպումներ, ինչպէս նաեւ երիտասարդ ծաղրանկարիչ Ճէմալ Նատիրի Րամիզի և Մունիֆ Ֆեհիմի սիրուն գործերը։ Ցուցահանդէսը իր ինքնատպութեամբ խիստ հետաքրքրական է և մեծ յաջողութիւն կը խոստանայ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

«Նոր Շիշլի» Մարմնակրթական Միութենէն.— Վարչութեան 18 Օգոստ. 936ի նիստին տրուած որոշման համաձայն, Հոկտեմբերի առաջին օրէն սկսեալ, այն բոլոր անդամները որոնք 1936ի Օգոստոս ամսականը չեն վճարած ոեւէ գործօն դեր չպիտի կրնան ստանձնել և ոեւէ մարզական ճիւղի չպիտի կրնան հետեւիլ։ Նոյնպէս հաւաքատեղիէն ալ ներս չպիտի կրնան մտնել։

(Կնիք) Վարչութեան

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Տիար Հայկ Եաղճեան 3 ոսկի կը նուիրէ Հիւանդանոցիս, իր հօր Տիար Ծիվան Եաղճեանի մահուան 10րդ տարեդարձին առթիւ։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Խնամատարութեանն Սկիւտարի որբանոցին հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են, որոնց համար խնամատարական Վարչ. ժողովը իր շնորհակալութիւնները կը յայտնէ.—

Տիար Սարգիս Մեղրապեան, մատաղցու ոչխար մը, Տէր և Տիկին Տալըրեան մատաղցու ոչխար մը, Տիար Մուրատեան իր աղջկան Մարիի անուան տօնին առթիւ 8 քիլօ խաղող, Բարեսէր ոմն, 20 քիլօ միս, Տիար Մանուկ Տօլաբեան 1 ոսկի, Բարեսէր ոմն, 20 քիլօ միս, 3 քիլօ բրինձ, 1 քիլօ իւղ, 10 ձմերուկ և մէկ հատ կերակուր եփելու կաթսայ, Տիկին Արաքսի Գրիգորեան կիրակնօրեայ հոգեճաշ, բարեսէր ոմն, իր գործին յաջողութեանը համար 10 ոսկի։

100ԻՆ 50 ԶԵՂՉ
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՅԻ
ԱՆԺ ԲԻԹՈՒ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Մանկապարտէզ, նախակրթարանի Ե. կարգ եւ միջնակարգ
"Լիսէ"ի բաժինը երկսեռ
51րդ Տարեշրջան (1936-1937)
Արձանագրութիւններ՝ Սեպտ. 1 Գշ.—9 Դշ. կիրակիէն զատ ամէն օր, ժամը 9—12 եւ 14—17։
Վերաքննութիւններն ու մուտքի քննութիւնները Սեպտ. 10—12, Մուտքի տոմսերը պիտի յանձնուին Սեպտ. 19ին, հին և նոր բոլոր աշակերտներուն։ Դասերը՝ Սեպտ. 22ին, Գշ. օր։
Արձանագրութեան համար դիմող աշակերտներուն պէտք է ընկերանան իրենց պատասխանատու պաշտպանները։
Նորեկ աշակերտ ու աշակերտուհիները պարտաւոր են ներկայացնել անձնագիր, կրթական Տնօրէնութենէն վաւերացուած եկած վարժարանի հաստատագիր, բժշկական և պատուաստի վկայագիր։
Մանկապարտէզի արձանագրութիւններ՝ Սեպտ. 1-19 Շբ.
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԴԻ ԿՐԹԱՐԱՆ
Մանկապարտէզ եւ նախակրթարան (մանչերու եւ աղջիկներու) Պէյօղլու, Հարպիյէ, Հալասքեար Կազի ճատտէսի, թիւ 81
13ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ
1.— Արձանագրութիւնք աշակերտաց Սեպտ. 1էն սկսեալ ամէն օր, ժամը 10—15։
2.— Վերսկսումն դասերու՝ Սեպտ. 16 Դշ. առաւօտ։
3.— Վերաքննութիւնք պայմանաւոր աշակերտաց՝ Սեպտ. 10, Հինգշաբթի օր, ժամը 10—15։
ՄԱՆՕԹ.— Նոր շրջանին դասաճիւղերուն վրայ կ'աւելնան գերմաներէնի, «տաքթիլօ»ի և պարի դասեր։ Վերոյիշեալ ճիւղերուն համար մասնաւոր աշակերտներ ալ պիտի ընդունուին։
Տնօրէնութիւն

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ
Անգլիական եւ ուրիշ ամեն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36
Մեր վաճառատունէն առեւտուր ընողներ բացարձակապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ երբեք չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անեղծ եւ անյեղլի սկզբունքն է՝
ՊԱՏՈՒԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ և ԲԻՋՈՎ ԳՈՀԱՆԱ

ԳՐԻԳՈՐ ԻՋՄԻՏԼԵԱՆ
ԴԵՐՁԱԿ
Փարիզէն վերադարձած ըլլալով, կը ծանուցանէ իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՝ յետ այսու այրերու ամէն տեսակ հագուստներ և վերարկուներ, ինչպէս նաեւ կիներու յատուկ թայեէօռ և քլասիք մանթօներ պիտի պատրաստուին իր աշխատանոցին մէջ, փարիզեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ։
ՀԱՍՑԷ.— Քարաքէօյ, Թիւնէլի կից, Մէրթէպանի փողոց, Հուլուսի պէյ խան, Թիւ 1—2։ Հեռաձայն՝ 41098։

ՀԱԼՔ ՕՓԵՐԵԹԻ ԽՈՒՄԲԸ
Այսօր, գիշերը ժամը 21.45ին
ԹԱՔՍԻՄԻ ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷՋ
Շիրին Թէյզէ
Մեծ օփէրէթը
Ամէն շաբաթ կը փոխուին օփէրէթները
Նախապէս ճշդել տուէք ձեր սեղանները

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ ՁԱՐՇԸ ԳԱՊՈՒ
ՍԻՆԷ ԱԶԱՔ
ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ ՁԱՐՇԸ ԳԱՊՈՒ
ԱՅՍՕՐՈՒԸՆԷ սկսեալ մինչեւ մէկ շաբաթ շարունակ
Երկու մեծ և սքանչելի ֆիլմ մէկ անգամէն
Վոսփորի երգը
Վայրենիները կը յարձակին
Երկու մեծ եւ շատ [illegible]

Կրիփինի գործած հրաշքները

GRIPIN

Տառապանքը և ցաւը շատ դիւրաւ, շատ շուտով և շատ աժան կերպով անցընելու միջոցն է մէկ հատ ԿՐԻՓԻՆի քաշէ առնել։ Ան չի խանգարեր ստամոքսը և երիկամունքը և չի յոգնեցներ սիրտը։

ԿՐԻՓԻՆ

ALO, RADYOLIN!

Հակառակ որ ակռայի շատ մը խիւսեր հրապարակ հանուած են

RADYOLIN

Միշտ աննման պիտի մնայ, որովհետեւ

ՁԱՅՆ ԳՈՐԾԱԾՈՂՆԵՐՈՒՆ ԱԿՌԱՆԵՐԸ

իրենց մաքրութեամբ, սպիտակութեամբ,
եւ տոկունութեամբ միշտ աչքի կը զարնեն

ԼՈՅՏ ԹՐԻԵՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՖԻՆԷՄԻԱ

Եշ., 27 Օգոստ., ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Քոնսթանցա, Օտեսա, Պաթում, Տրապիզոն, Սամսոն, Վառնա, Պուրկազ։

ՔԻՐԻՆԱԼ

Ուր., 28 Օգոստ. ժամը 9ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ԱԼՊԱՆՕ

ՈՒՐ., 20 Օգոս. ժամը 17ին դէպի Սելանիկ, Իզմիր, Փիրէ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ՄԷՐԱՆՕ

Շբ., 29 Օգոստ. ժամը 17ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Պուրազ, Վառնա, Քոսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ, Սուլինա Քոսթանցա, Վառնա, Պուրկազ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մերքեզ. Ռըխթըմ խան, Կալաթա թէլէֆոն 44877 8 9 և կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է, «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունիլ և փոխարէն ուղղակի քօնոսըման տալ։

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԵՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը՝ Խիւտաւէնտիկեար խան, Թէլէֆոն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Orestes	այժմ Պոլսոյ մէջ
Ganymedes	բեռ կ'առնէ Սեպ. 1 5

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հաննոփ և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն
Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Ganymedes	այժմ Պոլսոյ մէջ
Hercules	Սեպտ. 6ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Deucalion	Օգոստ. 19ին
Hermes	» 26ին
triton	Սեպտ 2ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքօհամայի, Քոպի, Տէյրէնի, Զինկթաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Սինկափուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Փօրթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։

Պիրէոս, Մարսիլիա, Պարսելոնա, Վալենսիա, Լիվրբուլ և Կլասկօ։

Durban Ma u	»	Օգոստ. 19ին
delagoa	»	Սեպտ. 19ին

DEUTSCHE LEVANTE
LINE HAMBOURG

Կանոնաւոր երթեւեկ Համպուրկի, Պրէմի, Անվէրսի, Տէօնքէրքի Պոլսոյ Սեւ ծովու միջեւ և վերադարձ։ Համպուրկէն, Պրէմէնէն Անվէրսէն և Տէօնքէրքէն Պոլիս սպասուած շոգենաւեր։—

Iserlohn	Օգոս. 23ին
Samos	» 27ին
Galilea	Սեպտ. 1ին
Tinos	Սեպտ. 4ին

Մօտակայ մեկնումներ դէպի Պուրկազ Վառնա, Քոսթանցա

Iserlohn	բեռ կ'առնէ Օգս. 23-25
Tinos	Սեպտ. 4—6

Մօտակայ մեկնումներ Պոլսէն դէպի Համպուրկ Պրէմ, Անվէրս և Ռոթէրտամ

Boch m	4—6 Սեպտ.
Baden	8—9 Սեպտ.
Samos	15—16 Սեպտ.
Calilea	1—3 Սեպտ.
Planet	11—13 Սեպտ.
Sonuenfels	8—10 Սեպտ.

ՕԴԱՅԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «ԿՐԱՖ ՑԷՓԼԻՆ»ով

Ուղղակի քոնէսըմաններ և համբու տոմսակներ, աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներուն համար հետեւեալ ընկերութեանց նաւերով։—

Hambourg-Amerika Line, Nord deutscher Lloyd et de la Hambourg suamerikanisch Damp-Schiffahrst Gesellschaft.

Ամէն կարգի տեղեկութեանց համար դիմել շոգենաւային գործակալութեան Մ. Մ. Լամթէր Սոլգէրման և Ընկ., Ղալաթիա, Ցօվակիմեան խան, հեռ. 44647։

ԱԲՈՒ ԼԱԼԱ ՄԱՀԱՐԻ

Հեղինակ՝ Ա. ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ
Հրատ. «Մշակոյթ» գրատան
Գեղեցիկ տպագրութիւն
Գին 25 դրշ.

Compagnia İtaliano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու և օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Ձրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պտոյտներու տաքսիներով ապահովութիւնը կ'առնէնէ

Հարիւրին 5 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ Կալաթա, Զինիլի Ռըխթըմ խան.

Ընկերութիւնը որ Սիթ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

Հրապարակ ելաւ
ՆՈՐ ՅՈՅՍ Տարեգիրքին 72րդ թիւը
ՃՈԽ ԵՒ ԱՅԼԱԶԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ
Փնտռեցէք ամէն կողմ

PASTİL FOR PASTİLFORPASTİL FOR PASTİLFOR PASTİLFOR
PASTİL FOR PASTİLFORPASTİL FOR PASTİLFOR PASTİLFOR

ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ

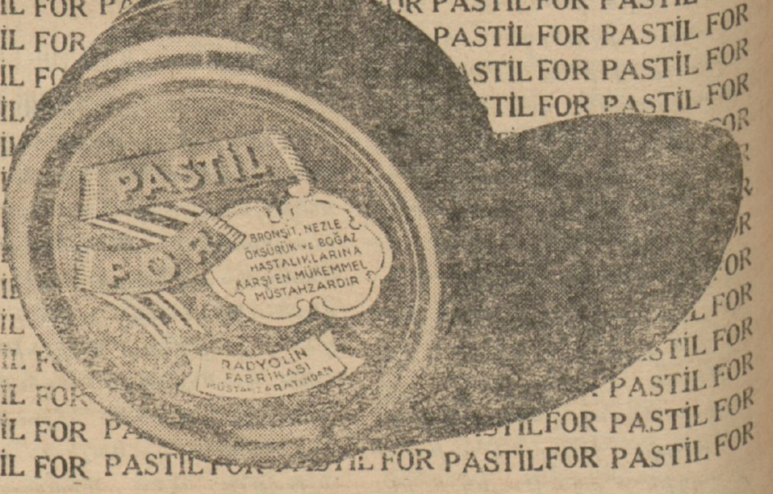

Հարբուխի, հազի, շունչի նեղութեան չեն բանուիր, իրենց ձայները չեն մարիր, շնչերակները չեն հիւանդանար, կոկորդնին չի ցաւիր։

ԳԱՆՁԱՆԱԿԸ ՅԵՆԱՐԱՆ ՄԸՆ Է

ԻՇ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԷՆ գանձանակ մը առէ
Գալ տարի այսօր՝ դիզուած շատ մը դրամներ պիտի ունենաք։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(105)(

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

* * *

Լ.

ՊՈՒՐԿՕՆԷԻ ԱՊԱՐԱՆՔԸ

Բայց անոնք կը խօսէին.... Այդ բիծերը, եթէ ոչ իրենց ձայնը, գէթ իրենց գիրն էին։ Անոնք բացորոշօրէն կ'ըսէին.— Զգուշացէք, դուք, որ ներս կը մտնէք, այստեղ մարդ կը սպաննեն։

Գրիւսքայլ, Պրակայլ և Պրանքայյօն, Ժան Սան Բէօրի ներս մտնելու պէս, յարգալիր երեւոյթ մը առին։

Ժամէ մը ի վեր հոն էին անոնք։ Գիտէին թէ ինչ պիտի պահանջուէր իրենցմէ։ Թերեւս իրենց սիրտէն յուզուած էին, սակայն իրենց դիմագիծը ոչ մէկ բան կ'արտայայտէր այդ յուզումէն...

Դուքը քննական ակնարկ մը ուղղեց անոնց երրորդութեան վրայ։

Ժան Սան Բէօր գոհ մնաց։ Այսպէս կը մտածէր. եթէ պէտք է բացարձակապէս սպաննել այս բախտախնդիրը, և եթէ վերի մարդոց ձեռքէն ազատի, բնաւ ողջ դուրս չպիտի կրնայ ելլել ասկէ։

Ինչպէս կը տեսնուի, դուքը կրկնակ ծուղակներ կը լարէր. ամէն պատահականութեան դէմ, իբրեւ խոհեմ մարդ։

— Մտիկ ըրէք, պարոններ, ըսաւ Ժան Սան Բէօր ատենէ մը ի վեր ձեզմէ դժգոհ եմ. նախ չկրցաք գտնել ձեզի ցոյց տուած մարդս. յետոյ ետ կեցաք այլեւս հսկելէ Թրիւի Բանտիէ պանդոկին սպասներուն վրայ, առանց այդ մասին հրաման առնելու։ Ասիկա չկրնար տեւել այսպէս ու ես պիտի ստիպուիմ ձեզի ետ ղրկել Հրաշքներու Պալատը, ուսկից առած էի ձեզ։

Երեք մարդիկը խորունկ պչրութեան երեւոյթով մը իրար նայեցան։

— Պրակայլ, ըսաւ Գրիւսքայլ, լսեցի՞ր Մոնսէնեէօրը։

— Պրանքայյօն, գոչեց Պրակայլ, կը հասկնա՞ս թէ ինչ կ'ըսէ Մոնսէնեէօրը։

— Լսեցի, բայց չհասկցայ, պատասխանեց Պրանքայյօն անկեղծօրէն։

— Անպատուեցանք, յարեց Գրիւսքայլ ուժգին յուսահատութեամբ մը, և ինքզինքս ջուրը պիտի նետեմ։

— Անկարելի է դիմանալ այսպիսի ամբաստանութիւններու, շարունակեց Պրակայլ հեծեծանքներ արձակելով։ Պրանքայյօն, գտիր անցուր սա կեռին։

— Ի՞նչ ընելու համար, հարցուց Պրանքայյօն։

— Ինքզինքս կախելու համար, ըսաւ տրխրութեամբ Պրակայլ։ Ոն, անճապարէ սատանայի ձագ։

— Շանթ ու որոտում, հեծկլտաց Գրիւսքայլ։ Մի բռներ զիս, Մոնսէնեէօր. ինքզինքս ջուրը պիտի նետեմ։

Պրանքայյօն բռնեց իր երկու ընկերներուն թեւէն, և անկեղծ վիշտէն տժգունած, արտասուալից աչքերով ըսաւ.

— Եթէ մէկը ջուրին մէջ խեղդուի և միւսը ինքզինքը կախէ, ի՞նչ պիտի մնայ ինծի։ Որո՞ւն հետ պիտի խմեմ այս իրիկուն քաղցրօղին։

— Բաւական է, գոչեց Ժան Սան Բէօր։

Երեք մարդիկը շտկեցան յանկարծ, բոլորովին անմարծ, վիշտի ամէն նշան անհետացած։

— Ինծի մտիկ ըրէք, յարեց դուքը։

— Մոնսէնեէօր, ըսաւ Գրիւսքայլ հաստատակամ ձայնով մը, նախ պէտք է բացատրենք ձեզ թէ ինչո՞ւ համար չկրցանք գտնել Միջնաքաղաքին երիտասարդը։

Պրանքայյօն գինովցաւ, Մոնսէնեէօր, գինովցաւ քաղցրօղի խմելով, ու մենք ստիպուեցանք, կը հասկնա՞ք....

— Ե՞ս, գոչեց Պրանքայյօն ապշութեամբ։

— Անշուշտ, շարունակեց Պրակայլ աղուոր մը։ Նոյնը նաեւ Թրիւի սպասներուն համար, Մոնսէնեէօր։ Պրանքայյօն փորը լեցած սպասէն շատ ըմպելով... կը հասկնա՞ք....

— Ե՞ս, կրկնեց Պրանքայյօն զայրացած։

— Հիմա որ ինքզինքնիս չքմեղացուցինք, Մոնսէնեէօր, ըսաւ Գրիւսքայլ, պատրաստ ենք մտիկ ընելու։

Ժան Սան Բէօր ուսերը թոթուեց, վարժուած էր այդ կատակերգութիւններուն։ Ու զարմանալի բան իր վարուելակերպով կը քաջալերէր զանոնք։

Յետոյ յարեց.

— Վերը սեղանին վրայ ոսկիով լեցուն պարկ մը կայ կը լսէ՞ք։

— Ոսկիով լեցուն, գոչեց Պրանքայյօն, աչքերը բոցավառ։

— Է՛ այո, անպիտան, ըսաւ Գրիւսքայլ, կաթի կաթիլներով լեցուն չէն ըսեր քեզի։

(Շար.)